

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita S. Liborii Episcopi, Calvlo Laborantivm Patroni

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1648

§. IV. Fraternitas Ecclesiarum Cenomanicae & Paderbornensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12748

§.IV. *Fraternitas Ecclesiarum Cenomanica & Paderbornensis.*

18 **S**pectat illud quoque ad S. Liborij honorem, quod inter Ecclesias Paderbornensem ac Cenomanensem sacrum fœdus ictum est perennis amicitia, sub communis Patroni tutelâ, auspicioque, ut vtrisque publicarum precum, atque efficacia ad Diuina dona promerenda, quæ in omni inest virtutum Christianarum exercitatione, communio esset. Eam tunc à S. Aldrico sancitam societatem, siue, ut vulgò appellant, fraternitatem, ita Paderbornensis historicus indicat c. 5. n. 24. Dehinc inter vtriusque Ecclesiæ, Cenomanicæ videlicet & præfatæ Paderbornensis, congregationes, firmatâ caritate perpetuæ fraternitatis, ad patriam eis redeundi licentiam dedit. Qualis ab exordio per quatuor secula, & ultra, congregatio Paderbornensis extiterit, conijctis ex Gobelini verbis potest, qui cap. 64. de Bernardo IV. Episcopo XXI. qui circa an. 1227. Episcopatum adeptus, 28. annis tenuit, ita scribit: Sub isto Bernardo in Ecclesiâ Paderbornensi ad huc obseruantia regularis inter Canonicos eiusdem Ecclesiæ viguit: & sub eo immutatio facta videtur de regulari obseruantia ad statum Canoniorum secularium. Idem habet in Chronicâ ms. Ecclesiæ Paderbornensis, ubi Bernardum tradit solùm 18. annis sedisse. De eadem fraternitate scriptor Cenomanicus hæc tradit:

Fraternitas
inter Cani-
nicos Pader-
bornenses,

tunc regu-
lares,

& Cenoma-
nenses,

tradit:

tradit: Sanctæ fraternitatis fœdus inuicem percutiunt, & sub sacro osculo suarum orationum suffragia communicant.

renouata
an. 1205.

19. Sub Bernardo III. Episcopo (qui Ottonis IV. Imp. anno 6. Christi 1203. aut 1204. Bernardo II. successit, rexitq; eam Ecclesiam annis 19. vti idem Gobelinus tradit) Canonici Paderbornenses Cenomanos rogarunt, vt fœdus illud fraternitatis secum olim initum confirmarent, missâ iis Historiâ Translationis S. Liborij, & commemoratis Ecclesiæ suæ initijs, quæ allato isthuc sancti Præsulis corpore constabita fuerint. Ipsorum epistolam non vidimus: vulgatum nuper, cum S. Liborij Vitâ, Cenomanorum Responsum, hîc visum est dare. Ex eo fit manifestum, quibus in rebus sita illa fraternitas esset: nimirum vt feruor mutuæ caritatis de igne sancti Spiritus olim accensus, quotidie conualesceret, flagraret ardentius & ignesceret; vt seruantes mutuò vnitatem Spiritus in vinculo pacis & fraternæ dilectionis, vnâ sanctam communionem, prout fieri posset, & temp. haberent, consilij, auxiliij, substantiæ, voluntatis. Epistola Cenomanensium ita habet:

de eâ Cenomanensium epistola.

L. Lambertz ut constat ex cata logo præpositorum Paderborn.

20. Reuerendis in Christo Dominis, suis carissimis Fratribus & amicis Dei gratiâ, Præposito & Decano & Capitulo maioris Ecclesiæ Paderbornensis, N. Decanus indignus, & Capitulum Cenoman. salutem in Domino, & sinceram cum deuotis orationibus & obsequijs caritatem. Summo Patri Deo, & eius

Vni-

Vnigenito cum Spiritu principali, honor & ^{monens, Deo} gloria & gratiarum actio plenius referatur, ^{tribuenda} cuius Vnigenitus plenus gratiæ & veritatis ^{incrementa} apparuit Matri nostræ Ecclesiæ primitiæ: & ^{Ecclesiæ} de plenitudine eius, quam fons vitæ in plurimas derivauit aréolas, qui fueramus prius steriles, ^{simul} nunc tam loco quam ^{animis} fideles, accepimus vniuersi. Hoc certè ^{m.} nascentis Ecclesiæ rudimenta polcebant, vt granum sinapis in arborem magnam surgeret; & fermentum mulieris in tribus farinæ satis absconditum nouam conspersionem altius eleuaret. Sic granum frumenti mortuum feceravit. Sic Ioseph Ægyptum nobili Israëliitarum semine augmentauit. Quando sapientia Dei humanitus corporata radice ^{radice} in populo honorificato, & in electis populis Christianis mittens radices, vineam suam nouis agricolis tradidit, & non iam labruscas à patriciis, sed botros Cypri à fidelibus accepit custodibus, & ex eis bibit vinum dignum Dilecto, labiis & dentibus ruminandum. Ex tunc verè vineæ florentes dederunt odorem suum. Sed quæ est ista speciosa inter alias, spirans ad nos odorem suauitatis? Ecce odor ^{praeter ceteris} eius, sicut odor agri pleni, quem benedixit Dominus. Quænam, inquam, est ista tam prudens inter filias, suo tam humilis, nostro tam sublimis iudicio? Quomodo tam prudenter primordia sua meminit, & singula recolat incrementa? Etiam quando erat paruula &

vbera nondum habens, & cum stillarent montes dulcedinem, & colles fluerent lac & mel, tam diu lactabatur, donec vidit sterilem habitare in domo matrem filiorum lætan-tem. Sic carissima soror nostra, à primis exorsa eunabulis, ordine progreditur: & primò vni-tas cordis & animæ in multitudine creden-tium, & rerum omnium communitas recen-setur, quando sub Apostolico duodenario, septenario Levitico ministrante, illa prior Christiana fraternitas linguâ & manu, alter-nis panibus, pascebatur. Cuius siquidem de medio caritatis fulgur egrediens, & scintillæ quasi peris candentis, simili zelo plurimas Ec-clesias accenderunt: & sic est inter eas insolu-bilis germanitas confirmata, vt vnanimes passionum & consolationum participes per-manerent, siue locali confinio contiguæ, siue spatiofis terrarum tractibus separata.

21. Sic prudentissima soror nostra Pader-bornensis Ecclesia, stylo altiloquo & conti-nuato sermone, matris suæ primitiæ Eccle-siæ statum feliciorum commemorat, vt soro-rem commoneat, vt corda patrum in filios conuertat; vt quod consuevit facere ipsa doceat, quasi vtens voce & vice veræ lucis, quæ illuminat omnem hominem, dicat: Ignem veni mittere in terram, & quid volo, nisi vt ardeat? Est reuerà sororis nostræ humilitas multis laudibus prosequenda, quæ suos ita dissimulat titulos, ita à se excelsa abstulit, quæ præco-

aspectus

In

It

Lu

- coturnato
indican, qd.
Canonicos

Is Paderbor-

neses pa-
ria sua con-
uersione hu-
militer com-
memorata;

Ioan. 1. 9.

Luc. 12. 49.

Mod

præconia sua alienis adscribit; & aliena incommoda suis excusat commodis & abnubit, vt illud sibi competeret: Laudet te alienus Prou. 27. 2. & non os tuum. & alterum non deesset: Iustifica magnum similiter & pusillum. Vos ~~te~~ / et =
~~fora~~, Patres Paderbornenses / magni estis vno / enim / reuera
 & eodem pignore / nos pusilli. Vos honore /
 nostro Diuinitas dignata est, quo forsitan fuimus nos indigni. Nostro vos estis deaurati *pro corpore*
 thesauro. ~~ips~~ verò, transmigrante ad vos gloriose S. Liborij / Vos
 Confessore nostro & Episcopo Liborio, quasi luce aureâ, sumus forsitan obscurati
 Verumtamen per diuinam gratiam nostræ / Vos honore nr̄b
 Cenomanensi Ecclesiæ id solaminis est re- *diuinitas dignata*
est: quo forsitan
fuius nos indig
ni.
 lictum, vt in ~~cl~~ tum Confessorem Liborium
 & nostrum prædicare semper debeamus &
 vestrum. In nobis cœpit, sed vos ipse perfecit.
 Nos sanctificauit in terris, vobis cœlestis iam
 prælidet. Nobis ad tempus est datus, vobis
 sine tempore destinatus. Nos corporali præ-
 sentiâ destituit: sed vtrisque nunquam deerit
 donò beneficij spiritualis. Quid igitur facie-
 mus sorori nostræ die isto, quando alloquen-
 da est? Summum Patrem, à quo cœpit, *à Cenoma-*
 cum timore & reuerentiâ filiali pariter col- *nensibus ac-*
 laudemus in B. Liborij meritis gloriosis, cuius *cepto,*
 sacratissimum corpus, Cenom. Ecclesiâ con- *ad stabili-*
 cedente, posteaquàm Paderbornensis soror *mentum / s / u*
 nostra carissima sibi meruit, spiritualis effecta *fides, / u*
 est / & Saxonica circa id locorum durities
 emollita. Hiems infidelitatis transijt: imber

persecutionis abiit & recessit: flores virtutum
& miraculorum apparuerunt, & vox turturis
audita est in terrâ illâ: maximè quando vir-
tus mirifica eximij Confessoris astruxit, quid-
quid fides Christiani dogmatis allegavit. Vo-
bis igitur, Paderbornenses, honor iste præci-
pius, & peculiaris gloria consecratur, qui Pa-
trem nostrum tanto celebratis honore, stu-
dio colitis, affectu intimo complectimini, ut
dicatis: Inueni, quem desiderabat anima mea;
tenui illum, nec dimittam. Cedit etiam ad cu-
mulum laudis vestræ, quòd pro pignore tan-
to, cum vobis plurimas debeamus / humiles
gratias / nobis soluitis / affectum / propensius
exhibetis / & offertis obsequium; nec verbis
ostendi, sed rei executione flagitatis aliquan-
do exhiberi.

22. Epistolaris continentia deinceps, quòd
nos valdè audire delectat, annexuit, prosperè
permanere, nec fuisse translata Sedem ve-
stræ Cathedralis Ecclesiæ, de quo rumor
vobis quæstionem mouerat & conque-
stum. Quo iam vestrâ assertionem destructo, au-
ditui nostro dedistis gaudium & lætitiâ in
laudibus Saluatoris. Ad extremum verò quasi
fimbrijs aureis vestræ epistolæ iam ponendis,
acceptabiles & honestæ petitiones vestræ
quòd sint apud Dominum innotescunt. Nihil
enim aliud quàm quod animarum saluti, &
honorì Diuino inseruiat, postulant / intendunt /
ut feruor mutue caritatis, de igne sancti Spi-
ritus

— ergo / t / u

Cant. 3. 4.

gratias egis-

f. 39
/ 39 / 12
/ 12

/ a
/ u

L.

ac petiisse
confirmari
fœdus fra-
ternitatis,

ritus olim accensus, quotidie conualeſcat, flagret ardentius & igneſcat: vt ſeruantem mutuo vnitatem Spiritus in vinculo pacis & fraternę dilectionis, vnam ſanctam communionem, prout fieri poterit / & rem publicam habeamus, conſilij, auxiliij, ſubſtantię, voluntatis. In ſuper & epistolam veſtram, cui ſicut magiſtrę & domine hæc noſtra humilis ancillatur, & librũ veſtrum de Trãſlatione eximij Liborij, in noſtris memoriter reponamus archiuis. Tertio & ultimo instantius & obnixius ſupplicatis; vt natalitium diem magni Patris noſtri Liborij & Patroni ſolenni cantu & cultu celebriter illuſtremus.

23. Quibus ſiquidem poſtulatibus gratiſſimo & libentiſſimo concurrentes aſſenſu, gratias etiam vobis ſubiſcimus pleniores, deuotiſſimo vobis animo reſpondentes, quod aqua nullę noſtrę erga vos poterunt extinguerę caritatem, nec flumina obruent eam, quam Deus verus ſtabiliat ſupra petram. Veſtram verò epistolam, vel ſanctiſſimi libellum Liborij, nulla delebit obliuio, nec oblitterabit antiquitas; ſed in domo Domini, & apud noſtros poſteros permanebunt. Et iuſtus Liborius, qui apud noſ floruit, Domino largiente, cultu ampliore florebit, & multiplicabitur in domo Domini beatiſſimi Apoſtoli Iuliani. Cui ſcilicet quartus glorioſus ſucceſſit Liborius, duobus alijs, viris quoque Apoſtolicis, intermedijs, Thuribio Archipreſbytero, & Pauacio

ac miſſa bi-
ſtoriã Trãſ-
lationis!
S. Liborij
petiſſe ve-
eum cele-
brarent;

quod, gratijs
viciffim
actis,

ſpondent ſe
facturos,

et et ſci

Archidiacono/ Cenomanensi Cathedræ per ordinem præstitutus. Hic enim Iulianus primus Cenomanorum Apostolus, velut Abraham Patriarcha, pater sequentium Præsulû & Cenomanensium gentium in Christo, quadam functus auctoritate Apostolicâ, vsque in hodiernum diem exitit & existit missus, comitantibus illis, à B. Clemente Petri Apostoli successore. Vnde fraternitati vestræ humiliter supplicat Cenomanensis Ecclesia, soror vestra/ quatenus librum de vitâ ipsius eleganter exaratum, reuerenter & memoriter apud vos in perpetuum habeatis; & Apostoli nostri beatissimi Iuliani natalitium diem, sexto Kalendas Februarij, solenniter celebretis: vt qui clarus signis & miraculis regno Franciæ suffragatur, suæ quodammodo Paderbornensi Ecclesiæ & populis Saxonix (sicut per ipsum & propter ipsum facere magna potes est Dominus) abundantius suffragetur. Nosque & vos, suffulti tantis intercessoribus vtrique Ecclesiæ combinatis, Diuino munere geminato eorum suffragio, vtramque stolam possimus facilius à Domino consequi in tempore retributionis, Amen. Valete in Domino, & manete in dilectione nostrâ. Data anno Domini millesimo ducentesimo quinto, pridie Kalendas Octobris.

*Quæ in Paderbornensis Ecclesiæ archivo asservatur sigillo immo-
Cenomanensis Ecclesiæ in terra vini di ab 4 sericis funiculis
appensa fo. 1662 editioni prima est collata, et eiusdem auctoritate
emendata*

24. Hactenus epistola Regebat tunc Cenomanicam Ecclesiam Hamelinus Episcopus, qui imminentis belli ac direptionis metu, anno 1201. corpus

f.
set
/n

f:

mittuntq;

Vitam S.

Iuliani,

Errogant vt

Paderbor-

nenses eum

publicè ve-

nerentur,

It (u

C) deest in M.S.

L

corpus S. Iuliani Episcopi Castellum-Dunum
 transtulit, validam urbem & operibus & situ edito,
 vt nomen ipsum indicat: nam (vt ad 1. Februarij
 monuimus, antea à Duchefnio, Catellio alijsq;
 obseruatum) quarumcumq; vrbiu[m] nominibus Du-
 num vox addita, quod montem sonat aut collem, e
 alto loco posita fuerunt. Hamelinus porro biennio
 post, sopitis iam tumultibus, Cenomanos venera-
 bile depositum reuexit, solenni pompâ, multis mira-
 culis decoratâ, vti auctor est Antonius Coruasse- *recens mi-*
 rius. Idem fortassis Canonici Cenomanenses *raculus illu-*
 biennio post, recenti adhuc memoriâ, illius publicam *stratum;*
 venerationem suasere Paderbornensibus.

25. Excitati hac adhortatione, fraternitatisq;
 fiducia Paderbornenses, post annos octo & tri-
 ginta aliquas ipsius quoque S. Iuliani reliquias pe-
 tere ausi, alijs sepè negatas, à B. Gaufrido II. Episc.
 (de quo III. Augusti agemus) & Capitulo Ce-
 nomanensi obtinuere, propter eam, quam diximus,
 fraternitatem, ita testantibus Cenomanis in
 epistolâ, quam 27. Ianuarij ad Vitam S. Iuliani *cuius postea*
 publicauimus: Nec tamen, inquit, alienari du- *is misere re-*
 cimus, quod per venerabilem virum, Domi- *liquias;*
 num videlicet Suederum Canonicum ve-
 strum & fratrem nostrum, de suprascriptis re-
 liquijs vestræ mittimus Ecclesiæ, quam pro-
 priam reputamus. Meminere in eadem epistolâ
 sepè illius antiquæ fraternitatis: Eò quòd vos,
 inquit, societatis nostræ nō immemores nos
 per litteras & nuntium visitastis ac deinde: ve-
 stræ namque & nostræ Ecclesiæ fraternitatis

unitatem, quam deuotis brachijs amplexamur, desiderio desideramus perpetuo, mutuoque ac irrefragabiliter obseruari.

*similem in-
eunt socie-
tatem cum
Andega-
uensibus
an. 1256.*

26. *Eiusdem societatis meminit vetus Regi-
strum Ecclesiæ Cenomanensis, in quo hac ha-
bentur:* Initum est fœdus, seu societas, inter
Cenomanensem & Andegauensem Eccle-
sias, Theobaldo Luxemburgio Episcopo Ce-
nomanensi, Sixto IV. Pontifice Maximo, Fri-
derico III. Austrio, Imperatore Romano, &
Ludouico XI. Francorum Rege: vt patet ex
litteris de die decimâ tertiâ mensis Aprilis
post Pascha, anno Domini millesimo qua-
dringentesimo secundo. Quæ quidem socie-
tas inter easdem Ecclesias iam antè inita fue-
rat, vt videre est in antiquis diplomatibus,
quæ habentur in libro albo, anno scilicet Do-
mini 1256. Similis societas est cum Ecclesiâ
Patrobrunensi in Saxoniâ, quam inierunt
DD. Aldricus Cenomanensis & Baduradus
Patrobrunensis Episcopi anno Domini 836.
Ludouico Pio Imp.

*ac renouant
an. 1472.*

27. *Hac ibi. Apographum ad nos missum habe-
bat, litteras de eâ cum Andegauensibus societa-
te exaratas fuisse anno millesimo quadringen-
tesimo secundo, quod cum ceteris non congruit:
restituendum millesimo quadringentesimo se-
ptuagesimo secundo. Nam Sixtus IV. an. 1471.
9. Aug. Pontifex creatus est, anno Friderici III.
32. Ludouici XI. Galliæ Regis II. Theobaldus
anno circiter 1468. factus Episcopus, obiit Kalen-
dis*

dis Septembris an. 1477. Erat tunc Andega-
uentis Episcopus, cum illa renouata societas est,
Ioannes de Bellâ-valle, vt videre est apud Clau-
dium Robertum. Cum verò primùm facta fuit
an. 1256. Ecclesiam Cenomanensem post B.
Gaufredum gubernabat Guilielmus Rolan-
dus; Michaël Auis Andegauensem.

§.v. S. LIBORIVS *calculo laborantium*
Patronus.

28. **Q**Vâ religione atque alacritate populorum
inuectus Paderbornam Liborius est,
eadem deinceps palàm ac priuatim honoratus, voca-
tusq; in vota. Neque spem deuotæ sibi gentis, accola-
rumq; pietatem destituit, quin Numini ea sibiq;
probari frequentibus miraculis testaretur. Fidem
facit Auctor antiquus, qui Vitæ illius lib. 1. c. 5.
num. 18. cum multa Cenomanis ad eius sepul-
chrum edita dici prodigia retulisset, ista adijcit:
Quod nos facillè credimus, ex his quæ oculis
nostris videre meruimus, postquam ad nos
translatum est corpus. At lib. 2. c. 9. n. 40. Cum
tali honore, inquit, sacratissimum corpus in
Ecclesiam delatum; & in loco in quo hacten-
us requiescit, collocatum est. Vbi quantis
postmodum miraculis effulserit, quanta sani-
tatum dona præstiterit, alibi dicenda reser-
uamus.

*Miracula
Paderbornæ
facta,*

29. An ea alio deinde libello sit complexus, aliúve
post ipsum, nobis haud constat. Sed cum ciuitas Pa-